

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár, Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Keddén, Csütörtökön és Szombaton. Ára évi negyvedre 3 ft. o. 4. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, január 25-kén 1861.

(D.) Közelebbi lapjainkban közreadtuk a románok azon része által csinált jegyzőkönyvet, kiket két hitfelekezetek feje jónak vélt Szebenbe összehívni Schmerling ur privat engedélye folytán, mivel pedig egy alkotmányos Erdélynek belügyeire nézve semmi köze sincsen az oct. 20-ki diploma óta.

Ha el akarók határozni e jegyzőkönyvből, hogy ama gyűlés minő téren áll, a legalis, a radikál vagy a reactionarius téren-e? a legnagyobb zavarba jönnek.

S utóljára is ki kell mondanunk, hogy nem volt azon gyűlésnek semmi határozott iránya. Alkotmányos irányu nem volt,

a) mert azon értekezletet, mely egészen privat jellemű vala, mely egy ausztriai miniszter illetéketlen s pusztá szavára hivatott össze, törvényesnek lenni állítja a jegyzőkönyv előszava. Már pedig alkotmányhoz értő nemzet előtt semmi törvényes nem lehet, a mi az ország legitim jogkörén kívül alakul, s a mire szomszéd államok miniszterei adnak engedélyt és impulsust. October 20-dika óta pedig Ausztria csak a pragmatica sanctio jogán szövetségszűnk, de nem urunk. Urunk onnan csak a király és nem ottani miniszterei. Az esztergami gyűlést maga az uralkodó hívta össze, az államtanácsot szintén a főhatalom; és mégis jutott-e egyetlen magyarnak is eszébe, hogy azt törvényesnek tartsa? És alkotmányos felfogás-e egy ausztriai miniszter pusztá szavára s egészen magán jelleműnek engedett gyűlést törvényesnek mondani? Nem alkotmányos irányu,

b) mert magáévá tette azon kérvényt, melylyel a román küldöttség nem régen Bécsben járt, és a melyben kérték az uralkodót, hogy tegyen kancellárt a románok közül. Szerencsére az uralkodó föl-ség jobban tudta a törvényt s nem csinált kancellárt; a mely hivatal ha 1848-ban el nem töröltetett volna, most is csak az országgyűlés kifolyása lehetne, s melyet ha octroyozni akartak volna, igen könnyen teljesítheték vala a románok petícióját, mert magyar ember bizonyosan nem találkoztott volna, ki az erdélyi kancellári méltóságot kinevezés útján elfogadja, de alkalmasint olyan sem, ki azt országgyűlésen megválasztsza. Tehát a mitől a magyar alkotmányos jogérzete visszariad, azt a románok főbbjei kérve kérték s gyűlekezetük is magáénak mondtotta. Nem alkotmányos irányu, mert a mellett, hogy egészen ignorálja az 1848-ban hozott törvényeket, s hogy ezen hozott és király által szentesített s országgyűlésen kihirdetett, miniszterium által országszerte ki-nyomatva szétküldetett törvényt alá rendeli az october 20-ki csak is kiindulási diplomának; erőszakot tesz az egyéni vélemény-szabadságon, a meggyőződést lábbal tapodja, midőn az első ülésről jegyzőkönyv 5-dik cikkében átkozottanak mondta azt, a ki a román nemzet politikai és nemzeti ügyében a többitől különszakad. E szerint a többség mindig terrorizálni fogja a kevesebbséget, s a ki szereti a szabad gondolkodást, kiteszi magát, hogy a tömeg többsége reá átkot kiáltson, ha tán nemzete boldogítására nézve felfogása eltér a tömegétől. Szabadság-e ez? bir-e így a román nép fia egyéni véleménynyel, bir nézet-szabadsággal, melyet éppen az alkotmányos szabadság szemben a nemzettel, szemben a kormányval minden jogosult egyénre nézve biztosít? Nem, a románnak hallgatni kell ha népe többségétől nézete eltér, mert hisz a szebeni gyűlés máskülönbén átkozottnak kiáltja ki őt; pedig éppen a politikai és nemzeti ügy az, hol a véleményekben szakadások, azaz pártok lenni szoktak minden alkotmányos nemzetnél. Sőt mindezek felül e gyűlés annyira alkotmánytalan, sőt egyes határozataiban reactionarius irányu volt, hogy nemcsak a vármegyék és fundus regius törvényhatóságainak, de még a székely törvényhatóságoknak is eddigi elnevezését megtámadja; a széke-lyeket is, kiknek alapjogait, földjük absolut tulajdonosságát, területük tisztán tartományi autonómiáját soha semmi nép e hazában, sem semmi uralkodó meg nem támadta, sőt a „comes siculorum“ cím ott állott a magyar királyi címek között 1848-ig, s ott kell állania jövőben is annak czime közt.

Hogy mi köze egy román gyűlésnek a

székely törvényhatóságok elnevezésével, melyek-nek keresztelőjén egy román sem volt soha jelen, hol még a föld is annyira a nemzeté ekkor, hogy a kihalt család birtokát nem a státus, hanem a szomszéd birtokosok öröklék? hogy minő joggal avatkozik a szebeni gyűlés ottani törvényhatóságainak elnevezése kérdésébe? ez mindennél felfoghatlanabb. A székely terület tagja a királyságnak, de ura volt mindig saját földjének s ki merészi megtámadni ottan azon történelmi ereklýeket, melyek által e hős nemzet saját bélyegét üte saját és jogilag is absolut tulajdonára? melynek kapuit csak az egyéni jogegyenlőségnek nyitá meg 1848-ban, de nem romboló kezeknek, kik összedüljék évezredes csarnokát.

Azt hinné mindezekből az ember, hogy tehát ama gyűlés, mely még a suffrage universell is alkalmazta — szintén forradalmi vagy legalább is radical irányu volt? Ezt nem mondhatjuk, mert

a) most midőn a jogegyenlőség minden kisebb nagyobb nemzetre ki van terjesztve, s midőn a hivatalt csak érdem és szerencse után, nem pedig egyes néprétegek létszámának proportioja szerint lehet kiosztani, most midőn a választási jog visszaállított, hol a közvélemény joga korlátlanul szavazni a mellett a kibén bizik, legyen az bárminő nemzetből; most midőn az egyéni szabadság a régi kaszt rendszert egészen kezdi átidomítani; a gyűlés egy negyedik nemzetiség eszméjét akarja érvényesíteni a hivataloknál s mindenütt, és elfeledi, hogy e hazában tízféle nemzetiség is van, mely az egyéni jog alapján éppen egy jogosult az alkotmány teljes élvezésére, mint a többi nagyobb nemzetek. És így a román gyűlés eltiporna más kisebb nemzetet; akkor pedig midőn a más három nagyobb nemzetiség már saját előjogait az egyéni jognak feláldozá. Nem szabadulvó,

b) mert a képviselőknek utasítást szab, a képviselőt nem az országának, hanem a megyéjének tekintik; a mi pedig a parlamentararis és felelős miniszterségi rendszerrel összhangzatlan.

Azt mondhatnók tehát, hogy e gyűlés reactionarius irányu volt. Megvalljuk, hogy ez irányt leginkább megközelítette s a Styriába és Carinthiába alkalmazott alkotmánytervekre kész földet egyenget a Királyhágón innen is, a mennyiben egész ős institutionkat tabula rasa-vá teszi, egészen újat és oly képtelent épít, melyet nincs civilizált nemzet, nincs uralkodó a ki elfogadhasson, következésképp ha Erdély egész népe ily eszmék nyomán menne, feljogosítaná az uralkodást, hogy e suffrage universell-féle tervek helyett (melyek a nagy kérdéseknél ha alkalmazhatók volnának is, de követválasztásnál valóságos hadjáratok lennének, s melyet ez eszme alapítójának Napoleonnak sem jutott soha eszébe a törvényhozó-test választásánál alkalmazni, sőt éppen ő sokkal korlátolabb censust állított fel mint mi 1848-ban) újat teremtsen, tán annak éppen ellenkezőjét, négy nemzet s megannyi kaszt és hitfelekezet alapján. Egy szóval a képtelenségig menő követelés előre felhívja a meg nem adást, és így előkészítené a re-actio útját.

Azonban még sem mondhatjuk e gyűlést egészen reactionarius irányúnak sem, mert a választás körüli elmélet szabadulvó, továbbá ragaszkodik legalább az oct. 20-ki patens elméletének oly pontjaihoz, melyeket magára nézve jobbnak lát; s így egy két vonását látjuk annak is, mintha nem akart volna e gyűlés a reactio kezére játszani.

Az eszmékben e szerint teljes formulázatlanságot látunk, s éppen azért e gyűlés eredményétől az alkotmányos pártnak tartani nem lehet. E gyűlés éppen eszméinek kusztaltsága, színezetlensége, határozatlansága miatt igen ártatlan. Miután az uralkodó felség a törvényre támaszkodik; a törvényesség vért-jéről az ily összevissza álló nézetek visszapatannak.

Jegyezzük meg azonban, hogy a románok közt egy erős minoritás van, mely az alkotmány útján kíván haladni a többi nemzetekkel, mely érzi, hogy az egyenjogúság a nemzetiségi kasztszerű elkülönítéseket kizárja, mely minoritás ama gyűlésben is hivatkozott az 1848-ki törvényekre, mely számba kérte, hogy ama gyűlés ki által engedélyeztetett; s mely

minoritás a román nemzeti mivelődés kifejtése által akarja nemzetiségét a koroná többi nemzetei mellett érvényesíteni és a mely nem kancellárságot, nem gubernátorságot, hanem szabadságot kíván a román nemzetnek, kívánja, hogy a magyar királyság ura lehetvén magának, s eltörölven az aladalmat tönkre vitt burocratiát; olcsóbb admini-stratiókat állítson elé, vigye oda a dolgot, hogy a szegény nép terhei könnyíttessenek, eszközölje, hogy népiskolák, feltanodák, tudományos s gazdasági intézetek alapíttassanak a román nemzetiség tagjai által, nyelvén és érdekében, s mely a közös államtól annyit kér, hogy e célok kezelésére egy központi organnal bírasson.

Nézetünk szerint e párt kezében van egyedül a román nemzet fejlődésének kulcsa letéve, s e párt alkalmasint nagy többségben van a népnél, mint a mely egyedül possibilis arra, hogy népét az alkotmány utain vezérelhesse boldogabb sorsa felé.

(H. S.) „Az unió kérdése“ című, s e lap 9. 10. és 12-dik számában megjelent cikksorozatunk I. alatti szakaszára, a melyben bemutattuk:

a) hogy Erdély és Magyarország uniója királyilag szentesített, a legalitás minden kellékeivel felruházott törvényen alapul;

b) hogy e törvény, nem lévén eltörölve országgyűlésileg hozott és épp úgy királyilag szentesített, újabb törvény által, dacára minden patenseknek, a melyek egy egész évtized alatt a Bach ur irodájából özlölének, ma is törvény még; s ebből folyólag,

c) hogy ha már az 1848-ki törvények az oct. 20-diki diploma parancsszavai szerint csakugyan „átvizsgálandók“, ez a törvényesség szempontjából csupán a magyarországi (és nem egyszersmind a már csak néhai erdélyi) országgyűlés jogkörébe tartozó tiszt és feladat:

a) „Hermannstädter Ztg“ visszafelől cikkében (H. Z. 6. sz.) elismeri ugyan, hogy a „Siebenbürger Bote“ 1848 ki. 18-ában jelentet van, miszerint „a Kolozsvárt 1848 jul. 18-kán tartott utolsó országgyűlési ülésben a királyi gubernium megjelent és két legm. leiratot, az uniótörv. cz. szentesítése és az országgyűlés bezárása iránt, felolvasatott, mire kir. biztos, b. Puchner az országgyűlést egy beszéddel bezárta, és az „Ellenőr“-ben is olvasta julius 18-ról e tételt: „Ezután a szokásos teketóriák szerint gr. Mikó elnöklése alatt a kormányzék is megjelenven, olvasatott ő flge leirata s a megszentezett unió-törvényezik“, — de másfelől a szerk. a „Siebenbürger Quartalschrift“ 26-dik füzetében egy publicisták tekintélytől eredett cikket olvasott, a melyben az unió-törvény nem-szentesítettének bizonyítása foglaltatik, továbbá a szebeni levéltárban (a szerk., a ki 1848-ban nem volt Erdélyben) a törvény kihirdetéséről semmi adatot nem kapván, s még hozzá ismervén azon „enormis parlamenti humbugot“, a mely 1848-ban Kolozsvárt, Pesten és Innsbruckban történt: elég oka volt bona fide (?) leírni programjának ama tételt, hogy „az unió-törvény nem szentesített!“

Ez is csak olyan logika, mint a melynek remek mutatóványát már az első számban adta a szerkesztőség, midőn így szólt: „Mi nem vagyunk barátai az uniónak csak azért sem, mert ez előtt tizenkét évvel ellenei voltunk!“ Itélje meg akárki: argumentum-e ez? Kétségkívül az, de inkább egy makranczos gyermekhez illő, a kire se szép szó, se tanulság, se semmi nem hat, mivel van neki egy dönthetetlen motívuma: „csak azért sem!“ a mi ellen „selbst die Götter umsonst kämpfen!“ Hagyjuk tehát ezt!

Mi még azt is fölösleges szószaporításnak tartjuk, hosszasan magyarázni, hogy Schmidt ur, ha akart volna, mily könnyen végire járhat vala annak, miszerint az unió törvény csakugyan szentesített törvény. (Hiszen, e törvény, hogy egyebet ne említsünk, ezer meg ezer példányban van elterjedve köztünk, s ha nem családunk, e lap melléklete gyanánt Schmidt ur is megkapta!) Arról se akarunk felolvasást tartani, hogy mi a legfőbb egy törvény kihirdetésénél; az-e, a midőn annak szentesített tartalma országgyűlésen felolvastatik, vagy az, hogy a szebeni magistratus levéltárban feltalálható legyen. Aval sincs most semmi köztünk, hogy 1848 oct. 4-kén az érdemes szász deputatio hadügyminiszter gróf Latournál mit keresett? Még csak a feletti örömet se akarjuk zavarni a szerk.-nek, hogy az unió tényleges felbontását mi is elismertük I-50 cikkünkben, mert hiszen 1849 után, fájdalom, minden eljárás az alkotmányos törvényesség körén kívül, a physikai ténylegesség jellemével birt, s ez értelemben kénytelenek vagyunk aztán még sok minden szomorú dolgot elismerni, a mi nemcsak nekünk szomorú.

De a szerk. ezen újabb cikkében van egy újabb tétel, a melyet szó nélkül nem hagyhatunk.

„Az egész országban, — ugymond, — senki se tagadhatja, hogy az unió erőszakolás és terrorizmus útján jött létre!“

Ecce homo, qui male utitur lingua!

Lapjainkból egyes számok is kaphatók hat új krajezárával Stein J. könyvkereskedésében.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Schmidt ur és szerkesztője, úgy vesszük észre, mind ott terrorizmus lát, a hol akár egyén, akár egy testület, átérve a korszellemet, szilárd meggyőződését a szabad véleménynyilvánítás útján érvényesíteni bátorodik szemben az időnk conservativismusa merev elvével! Nem kell messzemenetünk példáiért. A segésvári 48 szász hazafiak, a kik Eötvöshez intézett addressaikban az alkotmányos haladás és esztétikus elve és a Magyarországi unió mellett bátran, őszintén és okosan nyilatkoztak, a „Herm. Ztg“ szerkesztője nemcsak azt mondta, hogy „a jámborok terrorizálva vannak, hanem minden illem megsértésével a gyávaságon kívül, még politikai jellemtelenséggel is merte őket vádolni, bábá, hogy a terrorizmus hangján akarja tulkiáltani 48 hazafiak komoly szavazatát. Nosse te ipsis!

Azonban nagy, mindenekfelett nagy és megfontolatlan szót bocsát ki száján a „H. Ztg“, főleg midőn most azt állítja, hogy „az unió a terrorizmus befolyása alatt jött létre!“

Uraim! az unió kérdése nem mint „regia propositio“ jött-e az 1848-ki kolozsvári országgyűlésen is tárgyalás alá? S ha igen, vajjon minnek köszönhetjük e tényt? Talán csak nem annak, hogy a királyi felséget is „terrorizáltuk“!

Uraim! az unió-törvény szentesítettét! Vajjon minnek köszönhetjük e tényt? Talán csak nem annak, hogy a királyi felséget „terrorizáltuk“ volna!

Uraim! az erdélyi országgyűlés 1848 júl. 18-án királyi biztos által eloszlatott, s Erdély követei a népképviselői alapján a pesti országgyűlés házában „de lege et de facto“ tanácskoztak! Vajjon minnek köszönhetjük e tényt? Csak nem a terrorizmusnak!

A nemesség 1848-ban megosztá jogait a néppel, azaz lemondott kiváltságos politikai állásáról, s kimondván, hogy a magyar sz. korona területén: „ne legyen többé jobbagy, hanem szabad honpolgár mindenki!“ nagylelkűleg bevette a népet az alkotmányi sánczain belül és pedig Erdély népessége épp az unió által vette be stb.

Vajjon mind e nagy vívmányok, a melyekre mindnyájan büszkék lehetünk, csak a terrorizmus befolyásának érdeműl tulajdonítandók-e?

Oh, tisztelt Schmidt ur et comp. önök szép uton vannak, de sokkal inkább bizunk szász honfitársaink politikai érettségében, hogyszem feltehetnők, miszerint követőkre találjanak, s nagy meglepődéssel olvassuk Zeitungjok ugyancsak 6-dik számában, miszerint „nem is követelik magunknak, mintha mások nevében beszélne.“ Isten őrizzé is meg a derék szász nemzetet, hogy önök ily politikai meggyőződés mellett az öök nevükben nyomatékosabb téren beszélhessenek, mint lapjuk hasábján, a melyek már is hemzsegek a sok ferde gyanúsító és (a mint ezt a segésvári 48 szász polgártárs elég keserűen érezheti) sértő tétellektől is!

Midőn értesültünk, hogy Szebenben egy új lap indul, s hallók, hogy az tán a szász intelligentia határozott szabadelvű organuma fogna lenni, előre örültünk, s szerencsét kívántunk. Most látjuk mennyire csalódnánk, mert hiszen majdnem azt kell hinnünk, hogy az se több, se kevesebb, mint szövetséges társa a reactionnak, a minthogy maga is majdnem tetszélgo mosolylyal bevallja, hogy evvel vádoltait saját publi-uma körében!

— A jan. 16-án kelt legelső leirat hatása már kezd nyilvánulni. **Hontmege** bizottmánya e hó 2-kán tartván a főispán elnöke mellett közgyűlést, ennek első tárgyat az említett császári leirat képezte. Rajner Pál első alispán e leiratot — mint a „M. O.“ írja — következőleg taglalta:

„Fontos idöket élünk, és ezeknek egyik legfontosabb pillanata a mostani, midőn a megkoronázandó fejedelem először szól ezen újonnan törvényesen szervezett megyéhez, midőn minden magyar azt remélte, hogy az első legfelsőbb felszólalás az 1848-diki törvényes alapon, mely mellett az egész haza nyilatkozott, fogja a kiegyenlítés gyöngye csíráját fejleszteni. De fájdalom, az első hang a vészharang szivrázó hangja, mely figyelmezteti a közönséget a közelgő veszélyre. A cs. kir. leiratban 6 cs. kir. felsége visszaemlékeztet az azon 12 év előtti idöszakra, midőn a birodalom országlatát átvette, az akkori bonyodalmaknak fegyver általi megoldását és ezen állapotnak legközelebb elmult idökgig való fentartását a szükség parancsából meggyarazza, s a mult évi okt. 20-ki elhatározásával az ősi törvényes intézményeket lehető leggyorsabban és épen tartva visszaállítani rendelte. De a megyék — így szól a leirat — nem egészen felelték meg a legfelsőbb várakozásoknak, és némely megyék törvényszerű hivatásukról megfélemlítve, törvényes jogaik korlátain megszerveztül független állást követelve, már szinte minden államhatalmat magukhoz ragadni nem ártallanak. És ha a megyék részéről ezen meghagyások ellenében ellenszegülés tapasztaltatik, a bizottmányi ülések felfognak oszlatni, mi anyagi hatalommal is foganatosítandó léssen; ha pedig az országgyűlésnek megnyitása ismét elhalasztatnék, 6 cs. felsége ezen közkár iránti felelősséget nyugodt öntudattal azokra hárítandja, kik a békés kiegyenlítésnek magasztos művét készkarva vagy könnyelműleg megakadályoztatják.

„6 cs. k. felségével tehát őt most környező tanácsadói kimondják, hogy a trónra lépte és azt követő gyászos 12 év szükség parancsolta kényszerűség volt, az okt. 20-kán kelt elhatározások által e hazában országgyűlési törvényes intézmények helyre vannak állítva, a megyék pedig törvényes jogaikon túlterjeszkedve, törvényeken kívül állnak. És magyar tanácsadók ily színben tüntetik elő a haza mostani helyzetét! Magyar tanácsadók bírják a fejedelmet oly rendeletekre, miszerint a megye az egyenes és közvetett adózatokat ne akadályozza, bármennyű adókövetés mellettsége, s az 1848-ki törvények teljes foganatosításának kísérletei eltiltassanak, sőt ezek a legkomolyabb eszközökkel akadályoztassanak.

„Nem akarok azon 12 esztendő állapotra visszaemlékezni, mely az okt. 20-ki patenst megelőzte, mert az elkecsere és fájdalom elfojtanak hangomat; de azon állást, hogy az okt. 20-ki elhatározások törvényes megyebeli joga-

inkat helyreállították, magyar által aláírva látni, mely szomorúsággal tölti el minden hazafi kebelét. A megyék elfogadták az okt. 20-ki határozatokat, azokat mint alapjogot tekintvén, melyet a fejedelem kibékülés első jeleként nyújt a nemzetnek; de, hogy a megyék az okt. 20-diki patens korlátjai közt maradjanak, arról Magyarország egy alkotmányos fia sem álmodott: minden megye egyhangulag kijelentette, hogy elhárulván az akadályok, a megye visszalép minden törvényes jogaiba, melyek őt illetik. Tul ment-e ezeken valamely megye, nem tudom; de annyit tudok, hogy a mi megyénk nem, sőt minden velünk közölt jegyzőkönyvek és feliratok szerint tudommal más megye sem. Nem lehet tehát elbitetni velünk, hogy a kormány mostani működése törvényes, a megyék fellépése pedig törvénytelen! Megint ismétlődött, hogy a hatalmasabb azt, kit gyöngébbnek vél, legalaptalanabb vádakkal illeti. Nem fogom a kormányt e téren követni, nem fogok vádakat ellene emelni; de kijelentem, hogy azon idök lejártak, a midőn nagy szavakkal a világos tények ellenére az örökkévaló igazságot el lehet ferdíteni; s azért igazságunk érzetében mi is nyugodt lélekkel tekintünk a jövő elé, nem fogjuk elvűnk a külkörményekhez képest megváltoztatni, de törvényes jogaink mellett élni és halni készek vagyunk. Megmutatta a magyar nemzet, hogy a legdurvább elnyomást tűrni tudja, de jellemével nem fér meg a törvénytelenéseket bökölő s meggörbült derékkal törvényeseknek elismerni.

„Ily nézetektől vezérelve írjuk meg jobbagyi hódolattal 6 cs. kir. felségének, hogy Hontmege törvényes jogai korlátján túl nem terjeszkedett és terjeszkedni nem is akar; de midőn jogaihoz híven ragaszkodik s az 1848-diki törvényeket addig, míg az országgyűlés változásokat tenni jónak nem látja, fenn fogja tartani, s hogy ezen törvények által megalapított független magyar minisztérium nélkül törvényes kormányzat képtelenség. Felelős minisztériumnak azonban Hontmege, a mennyire csak alkotmányos önkormányzati jogai engedik, magát a legnagyobb örömmel alárendeli.“

Az izraeliták politikai programterve. — A multkor leirt tisztelgő alkalmával az izraelita költősség elhatározta egy nyilatkozványt tenni le 6 exelja kezébe, mely a hazai izraeliták érzsét és politikai irányát tolmácsolja. Az e végre egyik tekintélyes izraelita által szerkesztett fogalom, mely aláírás végett szétküldetett, következőleg szól:

Alölírtak, mint kolozsvári, k.-fejevári sat. zsidó-egy-házi községek, ugyszintén a kolozsvári magyar egyetel küldtjei más testületek példája nyomán, hitorsosaink által fölkerve, nagyméltóságod, mint az egyesült Magyarhon erdélyi tartománya ideigl. főkörmányszéki elnöke, s közvetve az alkotmányos magyar kormány iránti belső és igaz hódolatlunk nyilvános bizonyítványul, a következőkről kívánjuk ünnepélyesen biztosítani nagyméltóságodat, a nemes magyar nemzetet, annak alkotmányos kormányát és felséges királyunkat:

1) Mi a nemes magyar nemzet 1848-ki törvényhozásának azon dicső tényét, mel szerint saját szabadelvű irányban kibővített alkotmánya jötményét, a magyar korona minden alattvalóira, nemzetiségi és vallási különbség nélkül kiterjesztette, hálás szívvél ismertük el akkor;

ennek megbizonyítására ezeneként (35 ezeret meghaladól) küldtük fiainkat a magyar szabadsági zászlók alá, vagyonunkat és vűnkent áldoztuk:

az alkotmány felfüggesztése után együtt szenvedtünk, s most a midőn annak ismét életbe léptetését látjuk, a polgári és hazafiai öröm legmagasztosabbikát éreztük, s hogy a dicső magyar nemzet ezen új diadalát megérünk engedte, áldjuk érte az isteni gondviselést. Ezen őszinte érzésünkhöz képest kijelentjük;

2) hogy a mi jövendő sorsunkra nézve részint a nemes magyar alkotmányban, részint az őszinte rokonszívban, melyet a nemes magyar nemzet legnagyobb tekintélyei, hírlapjai, sőt többsége országsszerie kifejezett tőkletes biztosítását látjuk, s bensőleg megvagyunk győződve aziránt, hogy mint méltó honfiak s midőn ügyünket az ország és nemzetéhez idomítani minden törekvűnk, más loyális népsegekkel együtt, mi sem zárattuk el az újászülletett magyar alkotmány áldásától, sőt azokban értelmiségünk, vagyonosságunk s hazafiai jó akaratunk irányában ezental is nagylelkűen részesítettünk fogunk.

A mi egyetlen külön kívánnatunk az, miszerint létező ekklezsiáink elismertetése s újak alapítására jogosításunk által zsidó hitfelekezetiünk vallásos életének fejlődése ne gátolassék; vallási ügyeink általunk alakítandó képviselőségek által tulajdon magunk által kezellessenek; s hogy az e tekintetben is az alkotmányhoz és magyar nemzeti intézményekhez való simulás az idöre, az alkotmányos élet esendben és szeliden idomító befolyására bizassék.

Ezen egyetlen vallási jog megnyeréseért mi

3) ünnepélyesen ajánljuk és fogadjuk, hogy a magyar alkotmányhoz, mint a mely fogalom a koronás király és államalkotó nemzet testvér fogalmait magában egyesíti, tántorhatatlanul hívek leszünk, e a magyar korona országainak államegységét minden következtetéssel kész szívvél fogadjuk el. Külön politikai testületet vagy részséget képezni akarunk nem fogunk; hazánkban e hazát, törvényeinknek a magyar alkotmány, testvéreinknek a magyar nemzetet, nyelvűnknek és irodalmunknak az 6 nyelvet és irodalmát, boldogságunknak vagy szerencsétlenségünknek a haza boldogságát és szerencsétlenségét tekintjük; s végre a hazát, a nemzetet, annak alkotmányát és uralkodó királyt vagyonunkkal és vűnkkel oltalmazni örökké képesek leszünk.

Segesvár, január 23. 1861. — Sietek értesíteni önt egy még végre nem hajtott politikai szándékról.

Öt, hat nap előtt városközségünkhez a szebeni városközségnek egy irata érkezett, melyben értesít, hogy a szász hatóságok törvényes állapotának visszaállítása s jelenen a universitás megválasztása végett szükségessé látszik Szebenben egy gyűlést tartani, melyben minden szász városok küldöttjei mint bizalmi férfiak megjelenjenek Szebenben, hogy ottan azon rendszabályokról tanácskozzanak, melyekkel a czélt ellehetne érni. Minthogy pedig ily tanácskozás hatósági

engedély nélkül nem lehet, tehát ez ügyben Lichtenstein hercege helytartó urnál a lépés meg van téve.

Tegnap vagy tegnapelőtt egy utólagos értesítés érkezett ide, ugyan a szebeni községtől, melyben iratlik, hogy illőt helyen egy ily gyűlés csak mint bizalmas értekezlet lön megengedve, mint a melynek törvényes basisa ne legyen, a miért csak a város oratorai egy néhány bizalmi férfiaval jelenjenek meg. Minck folytán a szebeni község ezen bizalmi gyűlés hatánapjául január 31-ét tűzte ki.

E kérdés felett városunkban népes községi gyűlés tartott. Azonban heves vitaközlés után elhatározott nagy többséggel, hogy bárha a Szebenben tartandó gyűlés nem tekintetik a szász nemzet törvényes gyűlésének; de a segésvári község sem azon jogosultságon (unberechtigten) gyűléshez nem csatlakozhatik, sem nemzettagjait ily törvénytelen szándékban részvételre fel nem hívhatja.

Ez iránban mindjárt a mai ilésből az erdélyi udvari kanczelláriához egy kérvény intéztetett régi törvényes alkotmányunk mielőbbi helyreállítása iránt, és ezen határozata községünknek a többi szász városokhoz is elküldetett.

× KÜLÖNFÉLÉK.

— Tegnap reggeli 5 óra tájt a hídelle nevt városrészen egy pálinkafőző zsidó, pálinkafőző gépe leégett. A gyuladás okát a szesz körül működő álomosságának tulajdonítják, kik mint mondják tetemes sérüléseket kaptak.

— Az ev. ref. gymnasium zene-tanuló ifjúságának f. hó 27-kén d. e. 11 óraker próbátétel lesz.

— Erdővidéki t. levelezőnk írja, hogy egy „székely társalgó és olvasó-egylet“ alakított, a melynek célja nemzetiség, születés, vallás, vagyon- és rangkülönbség nélkül a testvériség és egyenlőség elvének a gyakorlatban alkalmazása és irodalmunk pártolása és terjesztése által a közmívelődésre hatni. A társulatnak már is több székely földmívelő atyánkja lett tagjává. Az egyetel derék és buzgó elnöke báró Rauber Nándor, a kinek indítványára igen helyes szabályt állapított meg, hogy míg a székhelyen (Baróthon) lakó míveltebb osztály tagjai évenként 12 frtot, a vidéken lakó míveltebb egyének 6 frtot fizetnek évenként, a köznép évenként csak 1 frttal járuljon. E jó irányu társulat létrehozásában Gyarmathy Ferenc és Császár József urak nem kis érdemmel bírnak. Isten áldása kövesse a nemes törekvést!

— Péterfi Sándor ur a hévízi magyar község nevében egy nyilatkozatot küldött be hozánk, a melyet részint tárgyhalmaz, részint egyéb oknál fogva kénytelenek vagyunk csak kivonatilag adni. A nyilatkozatból csak e tételeket veszszük ki: Helységünkben nem csak egy meglétek és bosszanzakodást okozott egy „fűzerek“ aláírással ellátott, hat szövetekezett egyén nevében irt, az erzsébethvárosi postán indított és falusbránknak címzett levél, a melyben zsidó polgártársaink ellen igazgattunk a legközségesebb modorban. Még határidőt is szabtak nekünk april 25-keig. De mi sokkal jobban ismerjük helyzetünket mintsem, bármí nevű és faju nép üldözése által bárki szavára meggyalázzunk magunkat. Mi kötelességünknek tartjuk, minden honfi- és embertársaink irányában a szeretet és igazság parancsolatát megörizni. Mi felni teljességgel nem tudunk, mert keblünkben hit, remény és szeretet él, s honfitársainktól is csak szeretetet várunk! stb.

— Megjelent a „Sárospataki Füzetek“ 4-ik évfolyamának X-dik füzete, oly tartalommal, mely a napi érdekű és értéki közleményeknél szilárdabb tápszerth óhajto elméket is képes kielégíteni. A jelen füzet ily magasb élvezetet nyújtó czikkei: A Krisztianizmus birkozása a világgal: székfoglaló beszéde dr. Heiszler Józsefnek, a sárospataki főtanodában a szentírásmagyarázat és az egyház történelem rendes tanáranak; közlemények a vallásbölcsezet mezejéről, Peti Józseftől; Rousseau neveléstana, Emiljében kifejtve, Szederényi Lajostól. stb. E jeles folyóirat 5-dik (1861. jan.-dec.) évfolyama már egy fog megjelenni, mint a főiskola tanári karának tudományos közlönye. Ára hatvan íven, tíz szállítmányban egész évre: postai szétküldéssel 6 frt, félére: 30 ív, öt szállítmány, postán 3 frt o. e.

— Görgei Arthur száműzetéséből egy cikket ír a „Pesti Naplónak“, a melyben azt mutatja meg, hogy az 50% agió a bankjegyeken nem annyit tesz, hogy 100 fitos bankjegyért csak 50 forintot adnak, hanem annyit, hogy 66 forint és 23 kr adnak. — Ez Görgei első nyilatkozata tíz év óta a hazai sajtóban.

— Türkösrl, mint nagyon örvendetes újdonságot, írják nekünk, hogy brassai tanár N. T. András József ur m.-vásárhelyi gymnasium igazgatóvá nevezetett ki.

— Nyitra ből írják, hogy a 16-dikán oda érkezett „Deutschmeister“ század 18-kán ismét eltávozott, mintán az annak élén álló alezredek a városi költősség által az iránt biztosított, hogy a vármegye semmi esetben sem fog erőszakos lépéseket tenni, s ennél fogva nem volna miért a várost katonasággal terhelni.

— A „Sürgöny“ írja: az országbírói értekezlet f. hó 24-ki második ülése délelőtti 10 óraker nyitott meg; az első ülésben részvett meghívott tagok mind jelen voltak. Az általános diszmissio folytatván, különösen Stockingen Márton dicső beszédet tartott a régi törvények fölött, s végig megnév az ausztriai törvények minoen ágazatában előforduló sarkalatos hiányokon, a régi törvények visszaállítását tartja czél szerűnek.

Deák Ferencz kiemelte, hogy nem arról van most itt szó — mert ezt elvezet a tanácskozmány czéljától — hogy jók vagy rosszak-e az ausztriai törvények? hanem arról, hogy vannak-e alkotmányos törvények, melyek azok helyébe tethetnek, a magánjogok megsértése és octroyálás nélkül erre nézve tegnapi indítványát ismétli.

Ezen indítványhoz különösen hozzájárultak Horváth Boldizsár, Szutsics, Szabó Sámuel, Zsivora, mig Ghiczy K. a javaslat ellen fölhozott ellenvetéseket részletesen megczafolni igyekezett.

Tárnok ő exel. szintén közfeszítéssel hallgatott felesleges beszédében, Deák indítványához hozzájárult.

Ezekután a discussiók befejeztével, egyhangulag abban állapodott meg az értekezleti tanácskozási: hogy hazai magánjogi törvényeink teljes visszaállítása lehetetlen lévén, mégis volt hazai törvényeink annyiban, mennyiben a magán jogok megzavarása nélkül lehetséges, helyreállítatván, a házagok betöltésére vonatkozólag az igazságszolgáltatás külön ágaira nézve kiküldendő albizottmányok tegyenek részletes javaslatot.

Ezen albizottmányok összeállítása az elnökség által eszközöltetvén, ezek javaslatainak előadása végezt más nap fél 10-re fog rövidülést tartatni.

— A „P. L.” írja, hogy már beadta javaslatát a pesti kereskedelmi és iparkamara a pénzérték helyreállítása iránt, s a következőket ajánlja: A banknak az államtól függetlenségét, szabad alkotmányos életet; Velencei kérdések kártalanítás utján megoldását; Ausztria népeire való hivatkozást; kedvező kereskedelmi szerződéseket a külfölddel; országos bankok felállítását.

— Több lap írja, hogy gróf Mensdorff-Pouilly visszajött temesvári állomására; azaz: vezérési tábornok minőségében visszalép. (Dtt.)

— Az „Opinione nationale” írja: jelentők, hogy Klapka tábornok a Dunafejedelemsegekbe érkezett. Ennek hírére, mint halljuk, az osztrák kormány, Kossuth hadnaggyal 12 gendarmot küldött át a határon, azon parancsollal, hogy a tábornokot fogják el. Okunk van hinni, hogy a tábornok, barátai által figyelmessé téve, kikértette a lehető báj, s eddig biztonságban van. (Vajjon Klapka tábornok a világ melyik szögletéből olvassa jó izmú nevére az efféle tudósításokat?) („M. S.”)

POLITIKAI HIREK.

— A három parlament, az angol, francia s olasz, megnyitására, aligha fogja valamely fontos esemény a jelen politikai szélszél felbeszakitni. A dél-olaszoni csatározások egy kis bajt még okozhatnak ugyan a piemontiakkal, de általán véve csakugyan nem bírnak azok valami mélyebb jelentőséggel. Gaeta miatt se sokat aggodnak többé, miután erre nézve már nem az forog fenn, fentartja vagy megadja-e magát az erőd, hanem csak az, hogy e megadás ma vagy néhány nap múlva fog-e történni. A sajátkeppi érdek hát csak is közép és északi Olaszország, azaz, a római és velencei kérdés körül összpontosulhatna; azonban ezek még jó hosszú ideig maradhatnak a jelenlegi állásban. A Róma és Páris közti viszonyok javultáról szárnyalt hír, s hogy a pápai nuntius visszatért volna a francia fővárosba, egészen valótlannak bizonyul be, valamint az is mesebeszéd, hogy a francia császárné nagy összeg Péterfillért ajánlódott volna. Sőt a pápaellenes röpiratok nagy száma, melyek Párisban a közelebbi napok alatt megjelentek, arról tanúsít, hogy egyelőre nem mondanak fel ugyan a Rómavali fegyverszünettel, de a pápai szék iránti ellenséges indulatot sem akarják levetkezni. Sőt inkább úgy látszik, mintha a francia politika a pápaság ellenében a csupa semlegességből kilépve, cselekvő irányt szándékoznék fölvenni, mint az e tárgy körüli legújabb röpiratok majdnem összesen nem csak a sz. atya világi hatalmának megsemmisítését, de egyenesen a gallicanizmust, egy független francia-nemzeti egyház alakítását tűzték ki célul, s mintha az lenne célja Franciaországnak, hogy a pápát, a mely pillanatban elvonja tőle a francia ortalmat, nem csak világi hatalmától megfoszsa, de egyházi befolyását is tetemesen megnyirbálja.

— A „Perseveranza” szerint Garibaldi kinyilatkoztatta volna Türr tbknak, hogy ő óhajta valamennyi párt kibékülését és politikai tekintetben kész együtt működni Cavourral, ha ez utóbbi képes felfegyverezni az országot, hogy adandó alkalommal Olaszország viszályait elhárítsa, melyek belőle még hiányzanak. Egy más versio szerint Garibaldi azt a választ adta volna Türrnek, hogy ő Olaszország irányában le van kötve és szándékától csupán a nemzeti akarat nyilvánulása vonhatná el.

— Cialdini tbk a „Pays” szerint a következő feltételeket tette volna II. Ferenc királynak: a nápolyi várórság felvétetik a szárd hadseregbe a mostani rangfokozat szerint, azonkívül félévi zsoldot kap, a királynak rendelkezése alá két hajó adatik, melyekkel oda-mo-het, a hova neki tetszik. A lapok nagyrésze állítja, hogy a király nem fogadta el e feltételeket s így kezdetett volna meg a bombázás.

— Turin, jan. 22. Az Opinione egy cikket tartalmaz, mely bizonyítani törekszik, hogy egységes Olaszország felállításán kívüli minden combinatio Franciaország javára esnék, — minthogy egy szövetséges Olaszország természet szerint az övé lenne. A cikkt reméli, hogy a francia kamarák a császárral e részben egyetértendnek. Róma megszállása akkor könnyebb, Európa nyugalma biztosabb leend.

— Milano, ján. 22. A Perseveranza szerint Garibaldi engesztelődést ajánl, s kész a politikai magatartást illetőleg Cavourral egyetérteni.

— Olaszország némely részeiben, nevezetesen pedig az olasz egység barátai között, a pápai kormány

ellen nagy ingerültség nyilvánul a miatt, hogy a római kormány különös pártfogásban részesítene a nápolyi királyság jelen állapotai ellen szőtt celszövényeket, s hogy majdnem közvetlen segélyben részesítene az Abruzzokban szervezett felkelő csapatokat. Annyi bizonyos, hogy a piemonti kormány e cím alatt visszatorlási rendszabályokhoz készül nyulni. A milánói „Perseveranza” ezt világosan értésünkre adja, midőn úgy nyilatkozik, hogy ha a Vatikánból erednek a csapások, melyek az olasz egységet sujtják, s ha azokat a római világi fejedelmek igazgatja és pártfogolja, Piemontnak nem szabad ingadoznia, miszerint a veszélyrel röviden végezzen az által, hogy a világi fejedelmek uralkodásának véget vessen, a nélkül, hogy a catholicismus szellemi főnöke jogaihoz nyulna. Az összes jelenségeket egybevetve, úgy látszik, hogy Gaeta elestével a forradalmi párt a szentszék irányában újabb követelésekkel fog fellépni. Az ezáltal előidézett válság kimenetelére nézve egyik főtenyező mindenesetre a francia politika magatartása lesz.

— A „Corr. Merc.” tudni akarja, hogy a szárd kormány nemcsak vissza fogja venni a betört bourbonokat, hanem megszállja a pápai területet is. A római kérdést szönyegre kell hozni. Az érintett lapnak írják Turinból, hogy a helyzet főnehézsége abban áll, hogy Garibaldi rá kell venni, szándékolt hadvállalatának legalább is őszig való halasztására.

— Pianelli tbk. még mindig az Abruzzokban van zászlóaljával. A következő nyilatkozványt bocsátá ki: A kínél löfegyver, kés, tör vagy báminémű szurós és vágó eszközök találtak és nem tudja magát ezekre nézve igazolni a hatóság engedélyével; aki továbbá szóval, pénzzel vagy más eszközökkel felkelésre igatja a népet; és végre a ki szóval vagy tettel gyalazza a savoyai czimert, a királyt vagy az olasz lobogót, azonnal felfüggetlik.

— Milano, január 24. A „Perseveranza” ezt jelenti: A Bourbonféle csapatok római területre vonultak vissza. A piemonti hajóraj Gaeta előtt 14 hadihajóval áll.

— Egy genuai január 18-dikán kelt levél szerint Türr január 13-án érkezett Caprerára. A tábornok Dezza, Ripari és Nullo ezredesek, Cairolti őrnagy, Manzi és Antongina hadnagyk, két altiszt és két közember kíséretében, kiket az „Ezer” választott, átadó Garibaldi-nak a gyémántos csillagot, melyet a marsalai ezer illetőleg annak maradványa küldött e szavak kíséretében:

„Tábornok! az „Ezer”, kikkel ön kiszállott Marsalában, győzött Calatafinimél, és leküzdve minden akadályt, Palermoban kitűzte a függetlenség zászlóját, általam önnek e csillagot küldi, melyet, reméljük, elfogad emlékeül a múltnak, s zalogául jövő teendőinek. „Csak egy szava kell önnek, hogy az ezerből megmaradtak rögtön körébe seregelenek.”

Garibaldi könnyekig megindulva így felelt: „Soha ajándék szívemet ennyire meg nem indítá, mint ez, melyet ön által egykori baj- és fegyvertársim küldenek. Mondja meg ön nekik köszönetem mellett, hogy elfogadom, és számítok rájuk mindnyájukra, midőn Magyarhonba megyek, melyet együtt fogunk felszabadítani Türr tábornokkal, a szerint a mint megesküvém erre azon derék magyaroknak, kik az olasz függetlenség harcában estek.” Erre Türr tábornok átadta Teresitának, Garibaldi leányának azon nyakéket, melyet Victor Emanuel baráti emlékül újévi ajándokul küld. Garibaldi mosolygá leánya örömet az ajándék vételén, s megkérte Türrt, hogy nevében köszönje meg a királynak, hozzá tévén: a király hozzám igaz barátsággal viseltetik, de bizietna is bennem, hűségese ragaszkodásom nem enged, hogy neki ártalmára legyek. Azt beszélték, hogy a király megbizta Türrt, hogy Garibaldi, tavaszi tervét illetőleg, a józan ész szavára intse. Nem kell hinni, mond a levelező, a bor ki van töltve, meg kell azt már inni, a király nem fogja többé arra inteni, hogy a háborúval felhagyjon, éppen úgy mint a pápa Antonellit, hogy a világi hatalomról lemondjon.

— Mennyire sikerült Türr politikai küldetése, még nem biztos. Mint állítják, Cavour angolországi utazásra akarja birni Garibaldi. T. i. szükségesnek tartják, hogy Anglia rokonszenve Olaszország számára biztosítva legyen, hogy Franciaország netáni keleti politikája által, nehogy kevésbbé sajátoságos politikát kövessen az olasz ügy iránt. A parlamentet febr. 18-án nyitják meg és a kormány számítása szerint ez legalább 300 párthíval fog benne birni a 443 közt. Ha e számítás valósul, úgy Cavour kiviszi végzésül, hogy az olasz nép magát teljesen a kormány bölcsességére és az események logikájára bizza, s támadást jelenleg nem kíván Ausztria ellen. Így aztán Garibaldi, ha még sem engedne, törvényen kívül tenné magát. Hogy Garibaldi a Magyarország függetlenségéért való harcczal épp oly kevéssé akar felhagyni, mint Velence felszabadításával, Türrhöz intézett beszédéből világos; csak az a kérdés, vajjon beleegyezik-e szándoka elhalasztásába. Ebbeli reményével a kormány még mind nem hagyott fel.

— Türr tábornokot 20-kán várták Caprerából Milanóba. 19-kén az emigratio gyűlése szervezési szabályain tanácskozott. Továbbá elhatározott, hogy azon öt képviselő közül, kik a többi egyet által kinevezettekkel a fő tanácsot képzik, 3 Velenczehez, egy Délitől-hoz és egy Istria-hoz tartozzék. Garibaldi Caprerából január 13-kán egy levelet intézett a forradalmi egyet-hez melyben jeventi, hogy az elnökséget elfogadja, és Bixiot helyettesévé nevezi ki. Párisban Garibaldi-nak egy leveléről beszélnek, melyben kinyilatkoztatta, hogy azon kötelezettségtől, melyet az egész világ színe előtt vállalt, miszerint az Olasz függetlenség kivívását végrehajtandja, őt csak az olasz parlament mentheti fel.

— A „M. Post” párisi levelezője úgy értesül, hogy a francia kormány az angol egyetért, hogy Dánia területi épségét fenn kell tartani. Poroszország, úgy-mond, mint szokott, csak fecsegni fog, s míg Palmers-ton lord van a kormány élén, Dániának nincs mitől tartani.

Egy más hír szerint Orosz-Franciaország és Anglia elhatározzák, hogy ha a szövetséges sereg csak Holstein és Lauenburg megszállására szorítkozik, ezt szövetségi belügynek veszi; ha azonban a szövetséges sereg az Eider folyón átlép, mint ezt 1848-ban Worangel porostábornok tevő, a beléavatkozás okául fogják venni és tettelegesen ellentállnak a szövetséges hadnak.

A magyar iránt oly különös érdeklélssel viselkedő „A. Allg. Ztg.” mesés dolgokat hirtet a dunai fejedelemségekbeli állapotokról. Látja, mily nagy készüléket tesz Kuza fejedelem a magyar határszél hosszban, hogy 4000 magyar van katonái közt; s több emigrans mint vezető van jelen, hogy Klapkát is látták a táborban egy szárd diplomata kíséretében; hogy Galaczból folyvást szállítják a fegyvert és hadiszert, melyet a magyar határ felé raknak le. „Ily merő koholmányokon épült híreket — mond a „P. N.” — lehetetlen másképp mint alatomos célzatossággal terjeszteni. Hogy mi a célja, maga tudja; de mi tudjuk azt, hogy a mi ilyest a nevezett lap közöl, annak indoka csak ellenséges lehet irányunkban.”

— A kölni lapnak írják Bécsből, hogy az Ausztria és Oroszország közt történt s az utóbbi időben annyiszor emlegetett közlekedés csupán a Dunafejedelemsegekre és Lengyelországra vonatkozik, tehát csak oly kérésekre, melyek mindkét államot egyiránt érdeklik. Oroszország magatartása e szerint Ausztria irányában sem a keleti sem az olasz ügyben nem változott. Mig Gorcsakoff hg. az orosz kormány élén áll, remélni sem lehet e tekintetben Ausztriára nézve valami kedvező fordulatot.

— Az érintett lap szerint Kuza hg. csakugyan egy-másután küldi haza azon osztrák alattvalókat, kik nincsenek politikailag compromittálva és mégis utlevél nélkül tartózkodnak a Dunafejedelemsegekben; a magyar menekülteket azonban Olaszországba küldi, hogy végetves-sen az Ausztria elleni izgatásoknak. Mondják azt is, hogy Kuza herczegnek ezen eljárása Ausztria irányában nem őszinte és valami más lappang alatta.

— Odessából közelebbi tudósítások érkeztek azon győzelemről, melyet az oroszok 15,000 turkoman felett vívtak, kik 8 ágyúval buzodtak ki Kokandból. E győzelem egyenes utat nyit az oroszoknak Kokandon keresztül Afghanistanba, különösen Kelet-Indiába, ha Nagy-Péter utódi valóítani akarnak valaha ezen irányban elődjük terveit.

— Oroszországból jelentik, hogy a parasztok több helyen fölkeltek.

Ujabbak. — Genua, ján. 23. Ide sem moldovia gözös, sem egy csapat magyar menekült nem érkezett a Dunafejedelemsegekből.

— Turin, jan. 23. Molo di Gaetából 22-diki estéről hivatalosan jelentik: a várból ma 8 órakor páratlanul erős tüzelést kezdettek. A mi ágyúink azonban megfelelték, s a várbelieket hallgatásra kényszeríték. A flotta déltájban lőtávolba nyomult. Az ostromlók tüzelése foly.

— A „Constitutionnel”-nek írják Turinból, hogy Türr küldetése Caprerára, mint látszik, tökéletesen sikerült. Garibaldi a nélkül, hogy hűlen lenne valamelyik eszméjéhez, Olaszország egységének helyreállítására vonatkozó terveinek valóítását bizonyítalan időre elnapolta. F. b. 10-kén a segély-comitéhez intézett levelében határozottan kimondja, hogy a többi Olaszország felszabadítását Victor Emanuelre kell bízni, s ő (Garibaldi) csak azt teheti, hogy a királyt támogatja e feladatra megoldásában. A „Indép.” szerint pedig Garibaldi abba egyezett volna bele, hogy Velence helyett Rómát szemelte volna ki működése legközelebbi céljául. Napoleon herczegnek missiója Trinba, melyről az utóbbi időben oly gyakran volt szó, a római kérdésre vonatkoznék, hogy tudniillik, mi történtek, ha a francia megszálló-csapatok kivonulnak Rómából.

— Ugy látszik, hogy a francia csapatok már nem sokáig maradnak Rómában. A szállítókkal csakugy feltétlenül köttetnek a szerződések.

— Victor Emanuel sajátkezű levelet írt Napoleonhoz, melyben állítolag ezt mondja: „Csak holttestemen keresztül támadják meg hadcsapataim a Minicio-vonalat.

— London, jan. 23, Mississippi, Alabama és Florida államok kiléptek a szövetségből; Virginia elszakadása váratik. A separatisták Louisianában több erősséget elfoglaltak. Charlestownba hadihajók mentek.

— Az „A. A. Ztg.“-nak írják Triesztből, hogy a montenegróiak már hozzá kezdtek a rájuk bízott feladathoz, és a kik bé vannak avatva a viszonyokba, azt hiszik, hogy nem Olaszország, hanem kelet lesz fontos események színhelye.

— Zágrábból jan. 21-ről távirják a pécsi lapnak: Az annexio föltétlenül megszavaztatott. — A hangulat tökéletesen megváltozott, jelétül Stroszmayer ö excjának fényes macskazenét tartottak. — Továbbá hazaárulónak tartatik, ki a jelenben az annexio ellen agitál.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE január 24-kén.

	pénzben	áruban		pénzben	áruban
Állam-adósság.					
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	74.70	74.80	Ausztr. államvaspálya	283. — 283.50
5%-os metalliques	100 frt.	63.50	64. —	Nyugati vasut	182.50 183. —
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	104.75 105.25
5%-os magyarországi	100 frt.	65.25	66. —	Tiszai vasut	147. — 147. —
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	63.25	64. —	Déli vaspálya 60% (ex div.)	188. — 189. —
5%-os erdélyi	100 frt.	60.75	61.25	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	172. — 172.50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	108. — 110. —
Trieszti db.	100 ft pp.	116. —	117. —	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20. — 22. —
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94. —	94.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60. — 64. —
Budai városközség db	40 ft a. é.	37. —	37.50	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	86. —	87. —	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	35.75	36.25	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	— — — —
Pálffy	40 ft pp.	36.75	37.25	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	128.50 128.75
Clary	40 ft pp.	34. —	34.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékh.) 4%	— — — —
St. Genois	40 ft pp.	36.75	37.25	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	128.75 129. —
Windischgrätz	20 ft pp.	20. —	20.50	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	113.50 113.75
Waldstein	20 ft pp.	24. —	24.50	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/2 kr) 4 1/2%	150.25 150.50
Keglevich	10 ft pp.	14.75	15. —	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	59.60 59.70
Résztvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)	720. —	722. —	722. —	Korona	20.75 — —
Hitelintézet 200 frt	154.30	155. —	155. —	Császári arany	7.11 — —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt	566. —	568. —	568. —	Reczés arany	7.10 — —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	398. —	400. —	400. —	Napoleonsd'or	12.04 — —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	140. —	150. —	150. —	Orosz imperiale	12.35 — —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.	400. —	404. —	404. —	Ezüst	50.50 — —
Éjszaki vasut	1909.30	1909.50	1909.50	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40. — — —

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

Uj biztosító társulat.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a „PHÖNIX“ című biztosító társulat 3,000,000 frt a lap tőkével birodalomszerte megalakulván s működését elismert kedvező sikerrel a két magyar házra is kiterjesztvén, ennek alóli főgynöksége a működése területébe eső Beszterce és Kővár vidékén, Belső Szolnok, Dobok a, Kolozs, Thorda és Küküllő megyékben, Aranyos, Maros, Udvarhely, Csik és Gyergyó székekben biztosításokat elfogad:

a) lak és gazdasági épületekre, gyárakra, serfőzők- és szeszégetőkre, ezek gépeire, felszerelvényeire és készleteire, továbbá szalmás terményekre, takarmány-neműekre épületekben vagy szabad ég alatt, marhákra, gazdasági eszközökre, árúkra, butoratra, kézműszerekre s egyéb ingóságokra, tűz, villám vagy tüzeset alkalmával lerombolás által okozandó károk ellen, — és

b) szárazon vagy vizen szállítandó árúkra minden esetleges kár ellen.

A biztosítási feltételek a biztosító közönségre nézve összehasonlítólágt legtöbb előnyt nyújtanak.

A díjak általában, de különösen szilárdabb biztosításoknál a legjutányosabban számlitnak fel.

A károk pediglen lehető leggyorsabban vizsgáltatnak meg és a teljes kártérítés a szabályozás után tüstént és annál gyorsabban eszközöltetik, minthogy a „Phönix“ folyó hó 12-én az első magyar általános biztosító — és ezen kívül szilárd alappal működő még más hat biztosító társasággal is kölcsönös viszbiztosítási szerződésre lépett.

E lényeges kedvezmények, melyek pontos megtartását szigorú kötelemünkké nyilváníjuk, feljogosítanak minket arra, hogy a t. cz. közönség részéről minél nagyobb részvétre és elismerésre számolhatunk, melyeket viszont pontos szolgálat és a biztosítási ténen ohajandó minden-nemű felvilágosítás önzéstelen kiszolgáltatása által törekedünk kiérdemelni.

Maros-Vásárhely, december 16-án, 1860.

A „Phönix“ főgynökei:
Moldován és Czerbesz.
Iroda: Széchenyi-lér, 1081. sz.

(1115) **Kolozsvártt KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNE D V mell betegeknek.

Használati utasítással együtt, egy üveg ára 87 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKÖRE.

Ez oly szerencsén összelegyített vegyület gyógyszerjű növényekből készül. és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormelegítő igen jótékonyan foly be az egészségre.

Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

ENGELHOFFER G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúzos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szedülés, fülzugás, kereszt-csont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menetek után, általános testgyengeség, oldal-nyílalás, aranyer bántalmak ellen, és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentiá, egy üveggel 1 ujfrtért,

használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt Kozák Ede fűszerkereskedésében.

(27) **Hírdetmény.**
Torda városának a városban benn levő, 1848-ban városra vetett sarcz kifizethetése érdekében elzárlogosított, közelebből kiváltott 3 ke-rekü malma január hó 27-én d. e. 9 órakor egy-

(3-3) másutáni 3 évre haszonbérbe fog adatni. Föl-kialtási ár 400 frt, vadium ennek tizede, mi a ki-vevő által azonnal a leverendő összeg egy ne-gyedére pótolatik ki. Egyébb feltételek a tanács-nál megtudhatók.

Torda, január 19-én, 1861.

(5) Gazdasági gépek és eszközök. (4-4)

Az országiszerte híres Vidats ekéinket, rostáinkat s egyéb gazdasági eszközeinket bátorkodunk az erdélyi gazda-közönségnek figyelmébe ajánlani, s tisztelettel kérjük a gazda urakat, sziveskedjenek megrendeléseiket jövőben Kolozsvárra utasítani, Baris József urhoz, a kolozsvári fiók-műhelyünk vezetőjéhez, ki a megrendelések pontos teljesítéséről azonnal gondoskodni fog. — Ezen fiók-műhelyt főleg az erdélyi gazda-közönség érdekében állítottuk fel a végett, hogy a hosszú utról gyakran töve oda érkező gépeinket ismét helyreállítsa, s ez által elejét vegyük minden panaszoknak.

Kolozsvári fiók-műhelyünk gépjavitásokat is szivesen elvállal, mire nézve azt a tisztelt közönségnek pártfogásában ajánlani bátorkodunk.

Vidats István gépgyára Pesten.

Fiók-műhely: KOLOZSVÁRTT, két viz közt hosszuutca 382 szám.

(1143) | 29/1 1861. |

(8-12)

Cs. kir. szabad. általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ára 1 frt 40 kr o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájjvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és főfőuraságok által toilette-eszközü használattik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeslet-tvén, minden további dicséretet fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerártaiban ugyan-azon arért.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezűleg dughatja be odvas fogát.

Ára 2 ft 10 kr.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvártt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerártaikban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvártt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvártt: Misselbacher J. M. Besztercen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szász-váron: Specht, Leonhardt J., és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Salizman, és Czanak J. urak.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt

kapható

ORVOSI NAPLÓ

Magyarország gyakorló orvosai használatára

1861.

Szerkeszté Sugár Fabiusz.

MÁSOD ÉVI FOLYAM.

Ára 2 forint o. ért.

A MAGYAR CSALÁDI S KÖZÉ LETI

VISELETEK és SZOKÁSOK a nemzeti fejedelmek korából.

Írta

KÖVÁRI LÁSZLÓ.

Ára 2 frt.

KAISER FRANZ JOSEPH I.

und

EUROPA.

Aus dem französischen.

Ára 30 kr.

A szolgabírói hivatal, írta Zsol-dos Ignác, a m. tud. társ. által nagy jutalommal koszoruzott munka. I. törvény-kezési rész, II. közrendtartási rész. Ára a kettőnek 5 frt 60 kr.

A bornemesítés és kezelés módja, a legújabb tudomány és tapasztalás nyomán elméletileg és gyakorlatilag elő-adva Perlaky Mihály szépművészeti és bölcsészeti tudor által Zürichben. Ára 1 frt 30 kr.

Kakas Márton Tolltaraja. Kiadja Jókai Mór, 2 kötet ára 2 ft.

Józsika Miklós, A magyarok és történelme. 3 kötet ára 6 ujfrt.

Magyar hölgyek életrajza, írta Ku-lini Nagy Benő és Sárvári Elek, ára 3 frt.